

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and Published Tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a Joint Stock Company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і Meagher, у Winnipeg, Man.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВІДПОВІДЬ РОЗКОЛЬНИКАМ.

З кількох місцевостей Канади товариші надіслали нам "Відкритого листа до українських робітників Злучених Держав Півн. Америки і Канади", що його розіслали виключені Комінтерном з революційних лав міжнародного пролетаріату розкольників з Комуністичної Партії Західної України. Не найшвидше поперти свої розкольніцькі роботи серед комуністів ні на Радянській, ні на Західній Україні, вони рішили нащупати ґрунт серед українських робітників в Злучених Держав і Канаді. Розсилаючи свого "Відкритого листа" — вони все-ж таки настільки з ним мрилися, що ні до редакції наших часописів, ні до редакції "Укр. Школярих Вістей", ні до зарядів наших організацій цього листа не надіслали. Значить, крилися перед нами із своїм "відкритим листом", розсилаючи його лише на адреси поодиноких товаришів.

Надсилаючи нам цього "Відкритого листа", деякі товариші бажали дещо ширших інформацій, щодо роботи розкольників. За такими інформаціями ми можемо відослати товаришів до "Укр. Роб. Вістей" — ч. 32, з 20. березня, велика редакційна стаття й дві заяви Виконкомом Комінтерну; ч. 42 і 43, з 12, і 14. квітня — резолюція Ц.К. К.П.(б.)У.; ч. 49, з 28. квітня, відозва Виконкомом Комінтерну.

В тих статтях висягнуто в основному роботу розломовців. Однак, що початок, ухилив від ленінської лінії в національній політиці верхівки КПЗУ тягнуться вже від довшого часу, то ми уважаємо за потрібне спититися на цьому докладніше і починаючи з цього числа "Укр. Роб. Вістей" міститимем матеріали, які покажуть, куди зайшли розкольників з ЦК КПЗУ у своїй роботі.

УКРАЇНСЬКА БУРЖУАЗІЯ ПРИПІСКУЄ РОЗЛОМОВЦЯМ.

Коли комуністи хвалять буржуазію та ріжні проміжні й здекасовані недосночі, то це значить, що з тими комуністами трапилося щось недоброго, що вони з'їхали з комуністичного шляху в бік корисний для тих, хто їх хвалять. Коли розкольніцька група з КПЗУ виступила проти національної політики Комуністичної Партії (б.) України й пішла по лінії шумськізму, її по батьківськи почали дорікати ундіви в "Ділі", радикали в "Громадський Голосі", мовляв, а що, ми не казали, що на Україні панують московські окупанти, що К.П.(б.)У. проводить на Україні політику Москви? Тепер вам, блудним синам, будь же це в науку.

Отже хочуть, чи не хочуть цього розкольників, вони опинились лицем до української буржуазії, до українського міщанства. Бо коли "Діло" чи "Новий Час" називає багатотисячню Компартію України "московськими зайдами", а розкольників з КПЗУ називають її "групою Кагановича", то в цьому фронті української буржуазії й розкольників з КПЗУ межі затираються і вони йдуть спільним фронтом проти національної політики К.П.(б.)У. та проти неї самої.

ЯК І ЧОМУ ВОНИ ПРОБРЕХАЛИСЯ.

У своєму "відкритому листі" виключені з Комінтерну розбивачі революційного руху Західної України кажуть, що "пів року майже тріває вперта боротьба проти нашої партії"... "на велику радість і користь нашим класовим ворогам".

Не знаємо, вмісне, чи невмісне пробрехалися розкольників, знаємо лише, що пробрехалися, бо не півроку, але вже більше як рік провадяться їх боротьба, а власне майже цілих два роки. Про це посвідчать ті документи самих розкольників, які ми подамо в найближчих числах "У.Р.В." Як Ц.К. К.П.(б.)У., так і Виконком Комінтерну спершу вживали всіх засобів, щоб опам'ятати звинчену з ленінського шляху більшість членів Ц.К. КПЗУ. Бо Комінтерн дорожить єдністю своїх секцій, він не виключає із своїх лав борців, не попрубувавши направити їх помилки. Те саме зробив Комінтерн і з бущими членами Ц.К.КПЗУ.

Ще в квітні 1927 року (а не півроку тому назад) на позирейні пленумі Ц.К. КПЗУ, після докладу представника Комінтерну Миколоса про національне питання й сучасні завдання КПЗУ, більшість Ц.К. сама не знала чого воли хоче: вона в резолюції говорила, що "запизнавшись основно з останніми постановами К.П.(б.)У. в ділянці національної політики, вважає їх цілком правильними та твердо проводить їх в життя" — і зараз-же додає, що виступ Максимовича на пленумі Ц.К. К.П.(б.)У. в обороні лінії Шумського також вважає правильними і стверджує його.

Як-же це може бути? Адже-ж Комуністична Партія (б.) України лінію Шумського й Максимовича засудила. Значить, хто за лінію Шумського-Максимовича, той проти лінії К.П.(б.)У., або навпаки. А група Василькова-Туряньського якось ухитрилася зайнятися за обома лініями: і лінію Ц.К. К.П.(б.)У. правильна й ухили Шумського та Максимовича — правильні.

Не вдоволившись своїм подвійним становищем, той же пленум більшістю голосів ухвалює ще одну резолюцію, в якій заявляє, що не бачить ніяких національних збочень ні в Шумського, ні в Максимовича та постановляє вислати делегацію до Комінтерну для "повного висвітлення й остаточного рішення цього питання".

КАЮТЬСЯ У СВОІХ ГРІХАХ І ДАЛІ ГРІШАТЬ.

Ц.К. К.П.(б.)У. в червні 1927 року подає до Комінтерну заяву про свою національну політику й ухили Шумського та більшість Ц.К. КПЗУ, а слідом за цим Ц.К. КПЗУ віддає від себе покаянну заяву, в якій признається до своїх помилок, кається в них, засуджує помилки Шумського й "найрешучіше засуджує виступ тов. Максимовича" та обіцяє виправити свої помилки.

Не вдоволившись цією одною заявою, розкольників, тоді

ще члени Комінтерну, видають зараз-же додаткову заяву ("Додаткова заява Ц.К. КПЗУ"), яка починається так:

"Ми цілком усвідомили і характер і джерело наших ухилів. Ми як-найрешучіше заявляємо, що ми цілкомито погоджуємося з останніми постановами Ц.К. К.П.(б.)У. і, не вагаючись й без застережень, переведемо їх у життя".

Далі в цій додатковій заяві нинішні автори "відкритого листа до українських робітників Злучених Держав Півн. Америки і Канади" ще раз засуджують Шумського й Максимовича, називаючи становище останнього "визом політичної безпринципності дрібно буржуазії" й "ще раз зі всією рішучістю та відповідальністю" заявляють, що виправлять свої ухили і забезпечать правильну лінію, тобто лінію К.П.(б.)У. в національному питанні.

І що-ж сталося? Виконали свої "врочисті" обіцянки й заповнення Васильків-Туряньський? Не тільки не виконали, але невдовзі після тих заяв почали "виправляти" свою лінію в той спосіб, що рішили виключити з Ц.К. К.П.(б.)У. товаришів, які стояли на лінії Комінтерну й Ц.К. К.П.(б.)У. Значить, ці заяви були злудні, це був маневр, плащик, під яким розкольників хотіли дади проводити свою роботу. Але їх заміри розшифровано й Комінтерн виключив їх із революційних лав.

У своєму "відкритому листі" Васильків-Туряньський дуже обурені заявою Ц.В.К. Компартії Канади, приписуючи її авторство т. Поповичеві і, мовляв, заява не відповідає дійсності. Коли в заяві Ц.В.К. К.П.К. "джерела й суть спору, що спричинив розлам", не відповідають дійсності, то документи, що ми їх подамо в найближчих числах "У.Р.В." покажуть, яку покручену лінію проводили розкольників з Ц.К. КПЗУ, в наслідок чого так тяжко потерпів революційний рух трудящих мас Західної України (ось хоч би розбитий робітничо-селянський фронт в останніх виборках до польського союму).

УНДІВСЬКА ПЕТЛЯ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей" з Галичини.)

Польські банки вивели зараз кредити ундівським економічно-фінансовим установам на українських землях під Польщею.

Це наробило чимало шуму та гудіння серед ундівських патріотів. Бо всі ті установи — це гнізда, кубечка ундівських семейств. Всякі надіри ради, дирекції, адміністративна обслуга аж до самого сторожа, все це ундіви. Не має кредиту, нестане дрібно ундівської а без неї й голови ні нашо здалися. Не дивно, що вся ундівська преса в дарила на тривогу — заговорила про "петлю", "власні сили", то знов про "мертву точку".

"Сума всіх кредитів, якими користуються ундівські установи в польських акредитованих інституціях, є мінімальна — лише "Діло" з (ч. 138). "Вона не багато відбігає від одного мільона золотих польських. Але коли вона вже в теперішній свої лінійній висоті криють у собі небезпеку економічної і політичної турни, то тим більше вони бути б небезпечні, коли-б були більші".

Значить, що навіть за тою лінійною висотою кредиту "кривиться" якась небезпека економічної і політичної турни". І цю "небезпеку" за один мільон золотих ми розшифруємо.

Нам відомо, що всі низові економічні установи, які кооперативні, шадичні каси тощо, працюють лише власною грошюю — і кредитовані польськими банками злоті рішучо не йдуть на поліпшення життя в низах між селянами й робітниками.

А як що приватному чоловікові доведеться дістати якусь невеличку позичку у фінансовій ундівській інституції, то вона нічим не ріжниться від лихварської. От один з головних примірів.

Дня 17. грудня 1924 р. визначив один бущацький мужик Ширба в "Дністрі" на вексель 1000 зл. (\$110). На удіт та адміністраційні додатки стягнули в него близько \$10. Ті гроші Ширба сплачував по 50 зл. місячно. І він платив. Тоді дав йому два протягні позе термін платити — ого, вже ундівська дирекція подає до свого синдика д-ра Федька запропестувати вексель. О, дивися вже є й вирок суду. Один такий вирок суду коштував 248,70 зл. По місяць лютій ц. р. Ширба заплатив вже 1250 зл. (а позичку 1000 зл.) Його ругачеві, заплатив знов за Ширбу 500 зл. Отже за визначених 1000 зл. заплатив Ширба разом зі своїм ругачеві 1750 зл. До того всього вимагає ще "Дністер" 791,46 зл. Та ще на тому не кінець. Ширба мусить ще заплатити ріжничю курсу долара від 1500 зл., а це зробить ще 500 зл. Так що довжик Ширба, за визначених 1000 зл. в "Дністрі" заплатити по сьогодні 3,041,46 зл. Це робить

три рази стільки, що позичив. Он як допомагають селяни й робітників ундівські кредитові установи.

Ундівський посол властиво, їде кількох сіл й директор Сільського Господаря та польських "кулек роляничих" Остап Лущийкий за 3,000 злотих субвенції від польського міністра різнництва — влаштував виставу масляних виробів в минулому році в Стрию для тогож самого міністра, витяючи його хлібом й сіллю в той час, як ціле українське населення Підкарпаття голодувало.

Ундівський головний відділ Просвіти зі своїм головою й віцешаршом польського сенату Михайлом Галуцьким за 45,000 злотих воевідський субвенції повів боротьбу з низовими читальнями за те тільки, що іні представники делегати виступили проти грабницької господарки народним майном в Просвіті й урядової, базарної платформи просвітної роботи ундівських голов. — За тих 45 тисяч злотих викидав секретар Просвіти директор Магаєш з польським комісаром поліції Бахматюком — робітника й делегата городенської читальні Вербоного зі сал-загального зїзду Просвіти в минулому році.

Так! За субвенцію, за мільйонний кредит польських банків повели ундіви угодою національну політику, допомогли польським властям злішити державне українське шкільництво, спольонізувати Рідну Школу, закрити Просвіти на Волині, Ундівська преса, почавши від "Діла" скінчивши на базарних "Новому Часі" й "Свободі", раз враз переповернена поліцейськими доносима на провідників й рядових працівників революційного руху; ця преса повна наклепів, оплогавлення робітничо-селянського уряду на Радянській Україні та вербування контр-революційних недобиків.

Он де "небезпека політичної турни за лінійну висоту кредиту — І мільона злотих"... Значить манко є. Мало по-купили а всі гроші видали. Всю роботу робили за так малий кредит — а то ще й цю "лінійну висоту" забирають польські банки назад. І якже не писати про "кредитову петлю". Та ундіви потішають себе, що ім мовляв земляри з Америки й Канади пошлуть свої гроші і заповнять ундівські каси.

"Хтож може допомогти в тому, як не наші американські земляри? І вони нам допоможуть"... питає й відказує ундівське "Діло" (ч. 138). "Кредитова допомога наших американських земляків... це випростовування хребті, що полудку починають гнутися..." пише далі те саме "Діло", нагнаючи вже свій ундівський хребет під доларову петлю. Ім же все одно, золотом чи доларом — аби петля.

ПРАЦЯ В ОНТЕРІЙСЬКИХ ВІДДІЛАХ Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ.

Від Онтерійського Провінціального Комітету до членства ТУРФДім і його секцій.

Недавно, Провінціальный Виконавчий Комітет зробив перевірку праці в відділах ТУРФДім в Онтеріо. Він порозсилав квестіонарі і секретарі відділів хоч не обширно, то бодай поверховно описали свою роботу і прислали звіти на руки Провком. Після цих звітів вже приблизно можна підсумувати роботу наших товаришів і товаришок.

Тому, що провінціальный зїзд ТУРФДім в Онтеріо відбується в днях 6, 7, і 8. вересня 1928 р. хочемо, де-що побіжно написати про життя в наших організаціях в Онтеріо.

Після надісланих звітів ми бачимо ясно, що не всюди праця йде повним успішним ходом. В багатьох місцевостях праця занедбана і то найголовніша галузь в нашій організації — культурно-освітня праця. Кажемо найголовніша, бо без освіти ми не зможемо рушитися вперед, а ми жнемо в таких часах, що стоять на одному місці ніяк нам не можливо, що стояти на одному й тому самому місці значить дивитися смерті в очі і не пробувати рятувати себе.

Цим ми не хочемо сказати, що в нас нічого не робиться, але їде правди діти, що багато нас стало байдужими до освіти. Маємо організаційні освітні комітети, але тільки що маємо, а роботу дуже мало виконуємо.

Тим же, що Провком отримав, ми бачимо ясно, що товариші не тому занедбали цю ділянку праці в нашій організації, що не мають часу, а просто тому, що легковажать собі що справу. Правда, що деякі товариші перетяжені організаційною працею, але не всі. І тут криється недостача в нашій організації також. На кожному нашому зїзді ми казали, що іні представники делегати виступили проти грабницької господарки народним майном в Просвіті й урядової, базарної платформи просвітної роботи ундівських голов. — За тих 45 тисяч злотих викидав секретар Просвіти директор Магаєш з польським комісаром поліції Бахматюком — робітника й делегата городенської читальні Вербоного зі сал-загального зїзду Просвіти в минулому році.

Так! За субвенцію, за мільйонний кредит польських банків повели ундіви угодою національну політику, допомогли польським властям злішити державне українське шкільництво, спольонізувати Рідну Школу, закрити Просвіти на Волині, Ундівська преса, почавши від "Діла" скінчивши на базарних "Новому Часі" й "Свободі", раз враз переповернена поліцейськими доносима на провідників й рядових працівників революційного руху; ця преса повна наклепів, оплогавлення робітничо-селянського уряду на Радянській Україні та вербування контр-революційних недобиків.

Он де "небезпека політичної турни за лінійну висоту кредиту — І мільона злотих"... Значить манко є. Мало по-купили а всі гроші видали. Всю роботу робили за так малий кредит — а то ще й цю "лінійну висоту" забирають польські банки назад. І якже не писати про "кредитову петлю". Та ундіви потішають себе, що ім мовляв земляри з Америки й Канади пошлуть свої гроші і заповнять ундівські каси.

"Хтож може допомогти в тому, як не наші американські земляри? І вони нам допоможуть"... питає й відказує ундівське "Діло" (ч. 138). "Кредитова допомога наших американських земляків... це випростовування хребті, що полудку починають гнутися..." пише далі те саме "Діло", нагнаючи вже свій ундівський хребет під доларову петлю. Ім же все одно, золотом чи доларом — аби петля.

Наші вороги не сплять, але

праці і разом спільними силами поборомо, всі наші перешкоди, які стоять нам на шляху поступу.

Т. Кобей, секр. Провкому.

БІЛОРУСЬКИЙ "МАЛАДНЯК" У КИЇВІ.

До Києва приїхало 9 молодих білоруських письменників, що належать до організації "Маладняк". Молодих білоруських письменників запросила на Україну організація українських письменників "Молодняк". Білоруські письменники мають бути на Україні 10 — 12 днів. За цей час вони обізнаються з культурним та економічним життям України. В Києві вони відвідали музеї, культурно-освітні установи та найбільші підприємства.

— З Києва, сказав представник організації Брашка, ми поїдемо на могилу Вашого національного поета Тараса Шевченка, про якого наш білоруський поет Янко Купала ще давно писав:

"Яго бачкам ахрестіа Памятна Україна. Будзь і нам ти Бачкам млім Українче слави".

— Ми, заявляє білоруський письменник, до слів Купала цілком придемося, бо кожне з нас молодих учнів й вчиться писати в Шевченка, бо Шевченко оспівував не тільки українських крепаків, а й білоруських, оспівував усіх поневолених.

За свою подорож по Україні ми хочемо відвідати й українське село, з яким ми досі були знайомі тільки з української літератури. Думаємо відвідати і Дніпрельстан.

Українська і білоруська культура мають багато спільного, отже культурні сили повинні вивчати культури обох країн. Подорож українських письменників до Білорусі, то є початок цього зв'язку. Відвідини білоруського "Маладняка" зміцнюють далі цей зв'язок.

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ СЛОВНИК.

Комісія історичного словника при ВУАН виготовила до друку перший том українського історичного словника (від А до Є включно) на 40 аркушів, за ред. проф. Тимченка.

Над цим словником комісія працює з 1921 р. і він має подати історичне походження і стародавнє значіння всіх слів української мови. Як матеріал до цього словника комісія використала українські історично-літературні пам'ятки до XVIII в. Довелось вивчити й розробити багаточисленні рукописні матеріали Всеукраїнської бібліотеки України, до якої передано архів духовної академії, архів Лаври, Видубецького й Михайлівського монастирів, а також архів полтавських і чернігівських музеїв. Підчас цієї роботи комісія знайшла багато цікавих невідомих досі рукописів, як от наприклад: "Протоколи Полтавського Суду" (XVII в.), "Суд і розправа (XVIII в.), "Статут України" то-що.

ТИЖДЕНЬ РАДЯНСЬКОЇ НАУКИ В НІМЕЧЧИНІ.

Наркомосвіти РСФРР повідомив Наркомосвіти УСРР, що з 1-го по 10-го липня ц. р. в Берліні відбується тиждень радянської науки, що має на меті зближення німецької науки з радянською.

Наркомосвіти УСРР ухвалив репрезентувати від української науки акад. М. Грушевського, проф. Н. Яворського та С. Семковського.

НОВЕ ПРИДБАННЯ ГЕОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ.

Недавно до геологічного Інституту в Києві надіслали череп велетинського оленя, що його знайшли в районі Холодова на Київщині. Цей велетинський олень був за часів льодового періоду і на Україні дуже рідко можна знайти кістяк цієї тварини.